

Richtlijnen voor de MER golfresidentie Dronten

GEMEENTE DRONTEN

Richtlijnen MER
golfresidentie Dronten

April 1992

Werk no. Dnt.3.1.

INHOUD	BLZ.
1. Inleiding	3
2. Totstandkoming inhoud richtlijnen	4
3. Doel en probleemstelling	6
3.1. Doel	6
3.2. Probleemstelling	6
4. Eerder genomen en te nemen besluiten	8 -
5. Bestaande milieutoestand	11
5.1. Algemeen	11
5.2. Grondgebruik	11
5.3. Bodem en water	11
5.4. Flora, vegetatie en fauna	12
5.5. Landschap en cultuurhistorie	12
5.6. Overige aspecten	12
6. Voorgenomen activiteit en alternatieven	14
6.1. Programma van eisen	14
6.2. Plan van aanpak en alternatieven	14
6.3. Meest milieuvriendelijk alternatief	17
6.4. Nulalternatief	17
7. Milieugevolgen	19
7.1. Algemeen	19
7.2. Grondgebruik	19
7.3. Bodem en water	19
7.4. Flora, vegetatie en fauna	20
7.5. Landschap en cultuurhistorie	21
7.6. Overige aspecten	21
8. Vergelijking van de alternatieven	22
9. Leemten in kennis en evaluatie achteraf	23
10. Presentatie van het MER	24
Bijlage I	Samenvatting van het advies van de Commissie voor de m.e.r.
Bijlage II	Advies Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie
Bijlage III	Advies van de inspecteur van de volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu voor Overijssel en Flevoland
Bijlage IV	Lijst met inspraakreacties
Bijlage V	Inspraakreacties
Bijlage VI	Brief Rijksdienst voor oudheidkundig bodemonderzoek
Bijlage VII	Samenvatting inhoud inspraakreacties en commentaar

1. INLEIDING

De Holding Golf Dronten B.V. heeft het voornemen om op een terrein ten zuiden van de gemeente Dronten een geïntegreerde golf- en woonaccommodatie te realiseren.

Omdat het hier een recreatieve voorziening met een oppervlakte van meer dan 50 ha betreft is een milieu-effectrapportage (m.e.r.) verplicht ingevolge de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm) en het hierbij behorende Besluit milieu-effectrapportage.

Voor de realisering van het project is een wijziging noodzakelijk van het bestemmingsplan "Landelijk Gebied Dronten". Het planterrein beslaat een oppervlakte van 137 ha en is op dit moment grotendeels in gebruik als landbouwgrond. Circa 35 ha van het gebied bestaat uit een voormalig vuilstortterrein, waarvan een gedeelte (circa 5 ha) in gebruik is als stortplaats voor aard-appelsorteergrond.

De Holding Golf Dronten BV is initiatiefnemer van de voorgenomen activiteit en daardoor verantwoordelijk voor het opstellen van het milieueffectrapport. Het gemeentebestuur van de gemeente Dronten treedt op als bevoegd gezag voor deze m.e.r.. Deze richtlijnen van het bevoegd gezag geven aan welke (milieu-)aspecten in het MER behandeld dienen te worden ten behoeve van de besluitvorming over het voornemen.

2. TOTSTANDKOMING INHOUD RICHTLIJNEN

Startnotitie

De Holding Golf Dronten BV heeft op 20 december 1991 een startnotitie ingediend als eerste stap in de m.e.r.-procedure voor de realisatie van een golfcomplex met bijbehorende voorzieningen.

Deze procedure moet uiteindelijk leiden tot een milieueffectrapport ten behoeve van het realiseren van een nieuw bestemmingsplan. De startnotitie geeft aan wat De Holding Golf Dronten (initiatiefnemer) voornemens is. De bekendmaking van de start van deze m.e.r. vond plaats in het Drontens Nieuwsblad op 7 januari 1992.

Advies Commissie voor de Milieu-effectrapportage

Per brief van 10 januari 1992 verzocht het college van burgemeester en wethouders van Dronten de Commissie voor de milieu-effectrapportage te adviseren over de richtlijnen voor het milieu-effectrapport (MER).

Het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage is uitgebracht door een werkgroep die optreedt namens de Commissie voor de milieu-effectrapportage. Dit advies beoogt af te bakenen, welke milieu-aspecten belangrijk zijn voor de besluitvorming over het voornemen.

Op 5 maart 1992 heeft een bespreking plaatsgevonden over een conceptadvies van de Commissie, waarbij zowel vertegenwoordigers van de initiatiefnemer als van het bevoegd gezag aanwezig waren. Tijdens deze bijeenkomst is gereageerd op een aantal onderdelen van het concept-advies, waarna aanpassing heeft plaatsgehad. Bij het opstellen van haar advies heeft de Commissie tevens de via het bevoegd gezag ontvangen reacties in beschouwing genomen.

Richtlijnen

Deze richtlijnen zijn opgesteld conform het advies van de Commissie.

Ze volgen in hoofdlijnen de opbouw van de betreffende artikelen van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm). Hoofdstuksgewijs wordt naar de betreffende onderdelen van de wet verwezen.

Verschil tussen de richtlijnen en het advies van de Commissie-mer

Het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage is de basis geweest voor het opstellen van deze richtlijnen. In tegenstelling tot het advies is onderscheid gemaakt tussen - Doel en probleemstelling (hoofdstuk 3) en Eerder genomen en te nemen besluiten (hoofdstuk 4) -. Ook zijn aparte hoofdstukken opgenomen met betrekking tot de beschrijving van de bestaande milieutoestand (hoofdstuk 5) en de milieugevolgen (hoofdstuk 7). Een aantal passages zijn iets anders geformuleerd en in enkele gevallen uitgebreid. Tevens is een verwijzende voetnoot toegevoegd. Voor het overgrote deel is integraal de tekst van het advies van de Cmer gevolgd. In bijlage V is aangegeven waar in de richtlijnen rekening is gehouden met de ingediende inspraakreacties.

3. DOEL EN PROBLEEMSTELLING

Artikel 41j, lid 1, onder a van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."

3.1. Doel

Het doel van het voornemen moet concreet en duidelijk worden omschreven, uitgaande van een uitgewerkte probleemstelling, mede tegen de achtergrond van de maatschappelijke behoefte en het daarop gerichte overheidsbeleid. Bij het uitwerken van de doelstelling moeten normen en streefwaarden in beschouwing worden genomen die in dit verband van belang zijn.

Het doel zou conform de startnotitie kunnen worden omschreven als: "Het tot uitvoering brengen van een plan voor het aanleggen van een geïntegreerde golf- en woonaccommodatie (137 ha) bestaande uit een ca. 62 ha grote golfresidentie (450 woningen en besloten 18-holes golfbaan) alsmede een ca. 50 ha grote openbare golfbaan (18-holes, 9-holes par-3 golfbaan en driving range). Daarnaast zal ook een aantal centrale gebouwen en voorzieningen (o.a. hotel, restaurant, parkeerplaats) van ca. 16.5 ha alsmede groenzone van ca. 8.5 ha aangelegd worden".

Uitgaande van doel- en probleemstelling moeten criteria worden aangegeven waar alternatieven aan getoetst kunnen worden.

3.2. Probleemstelling

De initiatiefnemer dient in het MER een duidelijke omschrijving te geven van de ontwikkelingen die tot het voornemen hebben geleid.

Uitgaande van de startnotitie bestaat de aanleiding voor het onderhavige project uit:

1. de toenemende vraag naar kwalitatief hoogwaardige golfvoorzieningen;
2. een algemeen toenemende vraag naar kwalitatief hoogwaardige vrije sector woningen, met name door de groeiende groep senioren (55-plus-sers);
3. een toenemende vraag naar mogelijkheden om de golfsport te kunnen beoefenen in de omgeving van Dronten;

4. een toenemende vraag naar recreatief/zakelijke voorzieningen (o.a. hotel, restaurant, parkeerplaatsen) in de omgeving van Dronten.

Het project dient te worden getoetst op haalbaarheid. Hierbij dienen met name de punten 2, 3 en 4 als uitgangspunt te worden genomen.

Er dient aandacht geschonken te worden aan:

- de bestaande en in ontwikkeling zijnde golfbanen in de naaste en verdere omgeving;
- het verwachte aantal potentiële gebruikers van de openbare golfbaan;
- type van de baan en daarbij behorende categorieën van gebruikers;
- geografische herkomst van de potentiële gebruikers van de golfbaan;
- de bestaande en in ontwikkeling zijnde recreatief/zakelijke voorzieningen (o.a. hotel, restaurant) in de naaste en verdere omgeving;
- de verwachte bezetting van bovengenoemde voorzieningen;
- de verwachte woningbezetting.

In het MER moeten worden ingegaan op de keuze van de locatie. Aangegeven dient te worden hoe deze keuze tot stand is gekomen en welke overwegingen vanuit milieu-oogpunt en vanuit een oogpunt van ruimtelijke ordening daarbij een rol hebben gespeeld.

Ook het verwachte ruimtebeslag ten behoeve van bebouwde en onbebouwde voorzieningen moet worden aangegeven.

Daarnaast komt het project tegemoet aan de wens van het gemeentebestuur Dronten om aan de gemeentelijke vuilstortplaats een andere bestemming in de recreatieve sfeer te geven.

4. EERDER GENOMEN EN TE NEMEN BESLUITEN

Artikel 41j, lid 1, onder c van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."

In het MER moet worden ingegaan op de functie of bestemming die het plangebied heeft in de van toepassing zijnde plannen op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau en in hoeverre de toekomstige bestemming daar op inspeelt dan wel er van afwijkt.

Tevens dient te worden aangegeven welke overige beleidsuitgangspunten een rol spelen bij de opzet en uitvoering van het onderhavige project en bij de verdere menings- en besluitvorming.

In ieder geval dient aan de volgende plannen en nota's aandacht te worden besteed:

Rijk:

- Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening (1988)
- Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening Extra (1990)
- Nationaal Milieubeleidsplan (1988)
- Nationaal Milieubeleidsplan Plus (1990)
- Structuurnota Landbouw (1990)
- Natuurbeleidsplan (1990)
- Meerjarenprogramma Natuur- en Landschapsbehoud 1988 - 1992
- Derde Nota Waterhuishouding (1989)
- Richtlijnen voor het rijksbeleid inzake golfbanen (1987)
- Visie Landschap (1991)
- Meerjarenprogramma Bosbouw (1986)
- Beleidsnota Openluchtrecreatie (1991)

Provincie:

- Grondwaterplan Flevoland (1986)
- Grondwaterbeschermingsplan Flevoland (ontwerp, 1989)
- Bodemsaneringsprogramma (1991)
- Onderzoek naar bodembeschermingsgebieden (1990)

- Inventarisatie Natuur- en Landschapswaarden in het agrarisch gebied van de provincie Flevoland (concept 1990)
- Inventarisatie relatief stille gebieden (1990)
- Tweede Provinciaal Afvalstoffenplan (ontwerp, 1991)
- Toeristisch Recreatief Ontwikkelingsplan Flevoland (1984)
- Recreatiebasisplan Flevoland (1984)
- Landschapsbeleidsplan Oostelijk-Flevoland (1991)
- Hoofdlijnen van beleid Streekplan Flevoland (nota, 1992)

Gemeente:

- Bestemmingsplan Landelijk Gebied Dronten (1971).

Vermeld dient te worden ten behoeve van welk besluit het MER is opgesteld en door wie of welke overheidsinstantie(s) dit besluit zal worden genomen. In dit verband zal aangegeven moeten worden welke mate van detail bij het nieuw op te stellen bestemmingsplan gehanteerd zal worden: zullen er stringente bestemmingsplanvoorschriften of ruime uitvoeringsbevoegdheden voor het College van Burgemeester en Wethouders worden aangegeven? Hoe wordt omgegaan met faseringsmogelijkheden in het plan.

Ook dient hier de privaatrechtelijke overeenkomst tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer vermeld te worden. Deze regelt de verantwoordelijkheid voor beide partners op het gebied van onvoorziene verontreinigingen.

In het MER dienen de vergunningen te worden aangegeven die voor de uitvoering van het initiatief moeten worden verleend. Voor het onderhavige project gelden de volgende vergunningen:

Vergunning	Activiteit	Wet
- bouwvergunning	- oprichten bouwwerken	- Woningwet
- ontgrondingsvergunning	- graven waterpartijen	- Ontgrondingenwet
- vergunning grondwater onttrekking	- onttrekking grondwater	- Grondwaterwet
- WVO - vergunning	- lozing drainagewater	- Wet verontreiniging oppervlaktewater
- hinderwetvergunning	- oprichten gehele inrichting	- Hinderwet
- kapvergunning	- kappen van bomen/bos	- Boswet

Verder dient rekening gehouden te worden met de langs wegen wettelijk vastgestelde geluidzones (op grond van de Wet Geluidhinder) alsmede andere eventueel van toepassing zijnde zones in de directe omgeving waarbinnen beperkingen gelden ten aanzien van het oprichten van geluidgevoelige bebouwing.

Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure het besluit zal worden voorbereid en genomen en welke adviesorganen en -instanties daarbij formeel en informeel betrokken zijn. Tenslotte dient te worden aangegeven welke - in verband met het project en de milieu-effecten daarvan - relevante besluiten in een later stadium nog zullen (moeten) worden genomen.

5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND

Artikel 41j, lid 1, onder d van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

5.1. Algemeen

De bestaande toestand van het milieu, en de autonome ontwikkeling daarvan als de voorgenomen activiteit niet wordt ondernomen, dient te worden beschreven voor zover van belang voor de voorspelling van de milieugevolgen die verbonden zijn aan de voorgenomen activiteit en de alternatieven. Onzekerheden dienen duidelijk te worden aangegeven. Literatuur en veldbeschrijvingen, aangevuld met eventueel te verrichten onderzoek vormen de basis voor de beschrijving van de huidige situatie.

Als studiegebied wordt aangemerkt de locatie in ruime zin en de aangrenzende gebieden die door de voorgenomen activiteit of de alternatieven kunnen worden beïnvloed. Per milieu-aspect (bodem, flora/fauna, grondwater, geluidshinder, e.d.) zal de omvang van het beïnvloedingsgebied verschillen. De beschrijving dient die gebiedsdelen te omvatten, waar meetbare of bespeurbare veranderingen in de toestand van het milieu kunnen worden verwacht ten gevolge van de voorgenomen activiteit inclusief de alternatieve oplossingen.

5.2. Grondgebruik

- aard van het grondgebruik (landbouw, recreatie, vuilstortplaats, natuurgebied);

5.3. Bodem en water

- bodemgesteldheid en geomorfologie (grondsoorten, bodemclassificatie, opbouw, ondoorlatende lagen, bestaande hoogteverschillen);
- aard van de gestorte materialen op de oude stortplaats/ in gebruik zijnde stortplaats voor aardappelsorteergrond en de toegepaste isolatievoorzieningen;

- verspreiding van mogelijke verontreiniging uit de stortplaats/ stortplaats voor aardappelsorteergrond¹;
- oppervlaktewater: bovengrondse voeding, afvoerstelsel(s), aan- en afvoer, kwaliteit en stromingsrichtingen;
- geohydrologische aspecten: begrenzing van kwel- en infiltratiegebieden, stromingsrichtingen van het ondiepe grondwater, grondwaterpeil en mogelijke fluctuaties (mate, frequenties), grondwaterkwaliteit (minerale samenstelling, gehalten aan voedingsstoffen, vervuiling);

5.4. Flora, vegetatie en fauna

- aquatische en terrestrische flora, vegetatie en fauna (bijv. zoogdieren, broedvogels, trek- en wintervogels en voedselorganismen voor deze); het voorkomen van karakteristieke vegetatietypen, soortenrijkdom, zeldzame soorten, indicatorsoorten;
- landschapsecologische relaties binnen het plangebied en met het omliggende gebied (ecohydrologie, broed-, foerageer-, rust- en ruigebieden), de plaats van het gebied ten opzichte van ecologisch meer kwetsbare gebieden;

5.5. Landschap en cultuurhistorie

- beschrijven en waarderen van bestaande landschappelijke, archeologische en andere cultuurhistorische elementen in het gebied (verkeerspatronen, open of gesloten ruimten, archeologische vindplaatsen);
- aangeven van de visueel-ruimtelijke werking van deze elementen (openheid, doorzichten, reliëf);

5.6. Overige aspecten

- de verkeerskundige situatie en autonome veranderingen in de verkeerskundige situatie zoals toename van de verkeersdruk in de omgeving (met name bij bijzondere manifestaties);
- aanwezige en toekomstige geluidniveaus op relevante plaatsen in en rondom het plangebied (met name voor zuidelijke bebouwing Dronten);

¹ De gemeente Dronten heeft analyses laten uitvoeren naar de kwaliteit van aardappelsorteergrond. Het is wenselijk de resultaten uit deze analyses in de m.e.r. te betrekken.

de recreatie en eventuele veranderingen in de recreatieve druk op en nabij recreatieve voorzieningen en natuur- en bosgebieden in de omgeving.

6. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 41j, lid 1, onder b van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen".

6.1. Programma van eisen

De voorgenomen activiteit is te omschrijven als het volgens plan inrichten en beheren van een geïntegreerde golf- en woonaccommodatie met openbare golfbaan, centrale gebouwen en voorzieningen (hotel, restaurant, sportfaciliteiten) en een groenzone en wel zodanig dat genoemde gebieden goed kunnen functioneren, ook in onderlinge (ruimtelijke) samenhang.

In dat verband is het gewenst dat het MER uitgaat van een met argumenten onderbouwd programma van eisen, met inbegrip van een relatieschema en een behoeftenbepaling voor de bebouwde en onbebouwde voorzieningen. Een en ander zal moeten steunen op relevante eisen en randvoorwaarden.

Bijzondere aandacht verdienen daarbij:

- eisen ten aanzien van bereikbaarheid en gebiedsontsluiting ten behoeve van voetgangers en rijwielverkeer, autoverkeer en openbaar vervoer, met inbegrip van een verkeers- en parkeerprognose.
- eisen die in relatie staan tot de voormalige vuilstortplaats en nog in gebruik zijnde stortplaats voor aardappelsorteergrond. De aard en samenstelling van de afvalstoffen en van de eventuele verontreiniging van de bodem en het grondwater.
- randvoorwaarden die verband houden met natuurontwikkelingsmogelijkheden.
- randvoorwaarden die verband houden met ecologische relaties met de omgeving.

6.2. Plan van aanpak en alternatieven

6.2.1. Inrichting

Aansluitend bij het programma van eisen kan worden bepaald welke mogelijkheden het plangebied heeft voor het situeren, begrenzen en inrichten van de golfresidentie, openbare golfbaan en centrale gebouwen en voorzieningen. Aandacht verdient daarbij de noodzaak om conflicten tussen de diverse vormen

van intern gebruik te voorkomen. Daarnaast dienen ook de gebruiksvormen van het plangebied en van de belendende landbouwpercelen op elkaar te worden afgestemd. Conflicten tussen de interne en de externe gebruiksvormen kunnen worden voorkomen door goede zoneringen binnen het plangebied. Het plan en de planbeschrijving moeten zich in het bijzonder richten op de volgende onderwerpen:

- de situering van de verschillende planonderdelen ten opzichte van elkaar;
- de ontsluiting van het plangebied;
- landschappelijke verankering in randstedelijk polderlandschap;
- de mogelijkheden ten aanzien van (een gedeelte met) openbaar (recreatief) medegebruik.

De onderwerpen moeten zodanig worden voorgedragen en beschreven dat een keuze uit alternatieve mogelijkheden kan worden gedaan. Met het oog daarop is het gewenst alternatieven op basis van een gedetailleerde inrichtingsschets aan te geven.

6.2.2. Verantwoording voor het project, uitvoering, gebruik en beheer

Op diverse punten op het gebied van uitvoering, aanleg, gebruik en beheer kunnen maatregelen worden getroffen met voor het milieu positieve of negatieve gevolgen. Zowel voor de golfresidentie, de openbare golfbaan en de overige voorzieningen alsmede de groenzone dienen de volgende aspecten voor zover van toepassing afzonderlijk te worden belicht:

verantwoording voor het project

- afspraken over de (privaatrechtelijke) verantwoordelijkheidsverdeling met betrekking tot eigendom, inrichting en beheer.

uitvoering en aanleg

- fasering van de aanleg, zowel voor de golfresidentie, de openbare golfbaan, de centrale gebouwen en voorzieningen en de groenzone;
- eventuele geomorfologische wijzigingen (aan te brengen hoogteverschillen);
- uitvoering van waterpartijen (diepte, taluds, eventuele beschoeiing, onderlinge relaties). In dit verband moet ook aandacht worden besteed

- aan de verbinding die de waterpartijen in relatie tot de bebouwing en aangrenzende landbouwpercelen hebben;
- eventueel toe te passen monitorsysteem (peilbuizen) ter registratie van bodem- en grondwatervervuiling.
- ingrepen in de bestaande waterhuishouding (drainagesysteem, eventueel peilbuizen);
- ingrepen in de voormalige stortplaats/stortplaats voor aardappelsorteergrond;
- toe te passen kunstmatige beregeningsstelsel ten behoeve van de golfbaan en driving range, alsook de herkomst van het beregeningswater;
- aard van de aan te brengen verharding o.a. op de parkeervoorzieningen en de interne wegen;
- aan te brengen en of te rooien beplantingen;
- duur en periode² van werkzaamheden;
- te gebruiken machines en installaties.

gebruik en beheer

- voorwaarden waaronder beheer en exploitatie plaatsvinden;
- gemiddelde en piekbezoekersaantallen, gemiddelde en piekbezettingsgraad, piek-verkeersaantrekking gemotoriseerd verkeer;
- omvang en beheer van afvalstromen, m.n. afvalwater afkomstig van de golfresidentie en centrale voorzieningen;
- beheer van het groen tijdens de exploitatiefase (bemesting, maaien/begrazen, bodembewerking, intensiteit beregening, gebruik van bestrijdingsmiddelen, afspraken over de organisatie en verantwoordelijkheden met betrekking tot groenbeheer);
- de organisatie van recreatief gebruik van de openbare golfbaan en de centrale voorzieningen: regeling van openbaarheid en toegankelijkheid;
- beheer van een eventueel monitor-systeem (peilbuizen) ter registratie van bodem- en grondwatervervuiling.

Varianten die op deze punten worden ontwikkeld, kunnen worden ingepast in een van de alternatieven, waaronder het zogenaamde meest milieuvriendelijke alternatief.

6.3. Meest milieuvriendelijke alternatief

Artikel 41j, lid 3 van de Wabm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast."

Het "meest milieuvriendelijke alternatief" is te omschrijven als de optimale combinatie van een milieuvriendelijke inrichting, een milieuvriendelijke uitvoering en beheer, alsook milieu-beschermende maatregelen ten gunste van waterhuishouding, natuur- en bosontwikkeling.

Meer in het bijzonder gaat het om het volgende:

- Nieuwe mogelijkheden voor natuurontwikkeling en landschapsbouw worden zo veel mogelijk aangegrepen.
- Gestreefd wordt naar een op natuurontwikkeling gericht beheer van waterpartijen en beplantingselementen. Naar verwachting zal hierdoor een toename in variatie en soortenrijkdom van flora en fauna optreden.
- Bestaande waarden van natuur en landschap worden zo veel mogelijk ontzien zowel in de locatiekeuze van de verschillende onderdelen, als bij inrichting, aanleg en gebruik en beheer. Met bestaande waarden wordt ook bedoeld de waarden die het terrein heeft in relatie tot de omgeving en als schakel in de ecologische infrastructuur.
- Overlast (verkeersdruk, bodemverontreiniging, visuele hinder) van het project wordt zoveel mogelijk vermeden.
- Gestreefd wordt naar het zo milieuvriendelijk mogelijk bouwen en zo min mogelijk gebruik maken van bouwmaterialen die als milieuonvriendelijk bekend staan.
- Gestreefd wordt naar een optimale milieu-hygiënische kwaliteit.

6.4. Nulalternatief

Ter vergelijking dient te worden beschreven wat er zou gebeuren als de voorgenomen activiteit niet zou plaatsvinden, het zogenaamde nulalternatief. De dan voorkomende situatie ten aanzien van inrichting, gebruik en beheer, dient als referentie in het MER te worden

opgenomen. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met autonome ontwikkelingen (o.a. in het agrarisch ruimtegebruik, stringenter bestedingsnormen en het gebruik van de stortplaats voor aardappelsorteergrond³ en met activiteiten die in reeds vastgestelde plannen zijn vastgelegd. De beschrijving dient als basis voor de in hoofdstuk 4 gevraagde beschrijving van de bestaande situatie inclusief de autonome ontwikkeling.

³

Zie bijlage II, advies van de Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie.

7. MILIEU-GEVOLGEN

Artikel 41j, lid 1, onder e van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

7.1. Algemeen

Voor de effectbeschrijving zijn de volgende punten van belang:

- De wijze waarop de milieu-effecten bepaald en beschreven zijn, dient te worden gemotiveerd. Het gaat hierbij in het bijzonder om de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van zowel de basisgegevens, als van de gebruikte methoden voor voorspelling van milieu-effecten.
- Bijzondere aandacht moet worden besteed aan die milieu-gevolgen die per alternatief verschillen.
- Aangegeven moet worden of de effecten tijdelijk of permanent zijn; voorts of deze op de korte of lange termijn spelen en in hoeverre cumulatie van effecten kan optreden ook door activiteiten buiten het plangebied.
- Het te verwachten resultaat en de doeltreffendheid van mitigerende maatregelen om de negatieve gevolgen te beperken of te compenseren, dient te worden aangeduid.
- Naast de negatieve effecten, dient te worden aangegeven welke positieve ontwikkelingsmogelijkheden daar tegenover staan.

7.2. Grondgebruik

- effecten van het gebruik van het plangebied op bodemgebruiksvormen in directe omgeving (agrarische bedrijven in dit geval met name het nabijgelegen fruitteeltbedrijf en de bebouwing van Dronten Zuid);
- effecten van de onttrekking van landbouwgronden aan hun huidige gebruik.

7.3. Bodem en water

- gevolgen van ingrepen (ontgraven van afval, toepassen van beregening op de stortplaats) op de stortplaats/ stortplaats voor aardappelsorteergrond;

- gevolgen voor samenstelling en opbouw van de bodem bij eventuele ingrepen in de geomorfologie, zoals ontgravingen (waterpartijen) en ophogingen (bij de golfbaan in het bijzonder ter plaatse van greens, fairways en afslagplaatsen) en het aanbrengen van gebiedsvreemde materialen (woningen, centrale voorzieningen).
- gevolgen voor de waterhuishouding bij eventuele ingrepen in de geomorfologie, creëren van waterpartijen, aanbrengen van drainagestelsels, toepassen van beregening, peilwijziging;
- kwaliteitsveranderingen in bodem, grondwater en/of oppervlaktewater door de aanleg en het gebruik en beheer van de locatie en de voorzieningen (positief en negatief). In dit verband dient aandacht te worden besteed aan de grondwaterverbinding tussen de voormalige vuilstortplaats/stortplaats voor aardappelsorteergrond en de te creëren waterpartijen en de tuinen van appartementen. Ook het gebruik van bestrijdingsmiddelen⁴ verdient hier aandacht.

Bij de beschouwingen dient onderscheid te worden gemaakt tussen de periode waarin de aanleg van de golfresidentie, openbare golfbaan en centrale voorzieningen met bijbehorende voorzieningen plaatsvinden, de periode daarna en het tijdstip waarop de inrichting van het totale gebied min of meer is voltooid.

7.4. Flora, vegetatie en fauna

- aangeven en beoordelen van: verandering van de terrestrische en aquatische flora, fauna en belangrijke biotopen door de bestemmingsverandering of indirect als gevolg van een mogelijke verandering van de grondwaterstand, verandering van de kwel, verandering van de waterkwaliteit, het aanbrengen van afrasteringen, bemesting, gebruik van bestrijdingsmiddelen en rustverstoring, met name door uitloop naar omringende gebieden;
- beïnvloeding van migratieroutes en/of fourageermogelijkheden;
- verdwijnen en ontstaan van vegetatie (typen, oppervlakten, mate van natuurlijkheid), de toekomst van het bos tussen het agrarisch gebied en de vuilstortplaats in;

- beïnvloeding van ecologische relaties met het omringende gebied en gevolgen hiervan;
- (positieve en negatieve) effecten voor de natuur door toepassing van natuurontwikkeling (aanleg van de groenzone, aanleg van waterpartijen, groen- en overgangsgebieden en beplantingsstroken).

7.5. Landschap en cultuurhistorie

- aangeven hoe waardevolle elementen zonder schade zijn in te passen dan wel een bijdrage aan de inrichting kunnen leveren;
- aanduiden en beoordelen van de visueel-ruimtelijke werking die het heringerichte gebied mogelijk op de omgeving zal hebben (positief en negatief), mogelijke positieve invloed van groenzone op hoogspanningskabel.

Het verdient aanbeveling deze effecten niet alleen te beschrijven, maar ook zo goed mogelijk zichtbaar te maken met tekeningen en/of fotomontages. Bij aanwezigheid van archeologische vindplaatsen⁵ dient te worden aangegeven, welke maatregelen worden getroffen ter veiligstelling ervan.

7.6. Overige aspecten

Tot slot dient een aantal effecten te worden beschreven die niet direct in de bovengenoemde categorieën thuishoren, bijvoorbeeld:

- veranderingen in de verkeerskundige situatie, toename van de verkeersdruk in de omgeving (met name bij bijzondere manifestaties);
- effecten van de aanleg van de riolering;
- aanwezige en toekomstige geluidniveaus op relevante plaatsen in en rondom het plangebied (met name voor zuidelijke bebouwing Dronten);
- eventuele veranderingen in de recreatieve druk op en nabij recreatieve voorzieningen en natuur- en bosgebieden in de omgeving.

Tenslotte is het van belang inzicht te geven in de veiligheidsaspecten op en rondom de golfresidentie en openbare golfbaan in verband met slecht geslagen golfballen.

⁵ Zie brief Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, nr. 396-28, zie bijlage VI. Hier wordt melding gemaakt van een archeologische vondst aan de oostzijde van het planterrein uit het Laat-Neolithicum (Veluwe Klokbeekcultuur).

8. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

Artikel 41j, lid 1, onder f van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."

In het MER dient een vergelijking te worden gemaakt tussen de alternatieven. Hierbij dienen in ieder geval het nulalternatief (als referentie), het meest milieuvriendelijke alternatief en het voorkeursalternatief met elkaar vergeleken te worden. De vergelijking moet mede gebaseerd zijn op de - in het kader van de in hoofdstuk 2 van dit advies gevraagde - vastgestelde normen en streefwaarden van het milieubeleid.

Overige aandachtspunten bij dit onderdeel van het op te stellen MER zijn:

- een voorkeursvolgorde van de alternatieven per milieu-aspect;
- een beschouwing van de positieve en negatieve gevolgen van ieder alternatief en het belang daarvan voor de verschillende betrokken partijen;
- de mate waarin de initiatiefnemers bij elk van de alternatieven hun doel kunnen verwezenlijken.

Bij de vergelijking van de alternatieven kunnen de globale kostenaspecten van de in beschouwing genomen alternatieven en varianten worden betrokken. Dit is in het kader van m.e.r. echter niet verplicht. Ook kan er rekening worden gehouden met de fasering van de aanleg van ieder alternatief.

9. LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE ACHTERAF

Artikel 41j, lid 1, onder g van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."

Artikel 41am van de Wabm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

In het MER moet worden aangegeven welke van de gevraagde informatie niet kan worden geleverd en waardoor dit wordt veroorzaakt. Ook de betekenis van deze leemten voor de besluitvorming moet worden aangegeven.

Daarnaast dienen ook te worden vermeld:

- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens (b.v. inventarisaties en karteringen);
- gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden;
- andere onzekerheden met betrekking tot milieugevolgen op korte en langere termijn.

Het bevoegd gezag dient te zijner tijd een evaluatieprogramma op te stellen teneinde de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken. Dit evaluatieprogramma houdt rechtstreeks verband met de taak van het bevoegd gezag om de effecten op het milieu duurzaam te volgen en te kunnen voorzien in aanvullende en mitigerende maatregelen.

In het MER kan reeds in concept een dergelijk evaluatieprogramma worden opgezet. Hierbij zullen de vastgestelde leemten in kennis en informatie betrokken kunnen worden.

10. PRESENTATIE VAN HET MER

Artikel 41j, lid 1, onder h van de Wabm:

Een MER bevat ten minste: "een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."

De samenvatting van het MER dient de belangrijkste elementen van het rapport te presenteren:

- motivering van het doel en het belang van het voornemen;
- de besluitvorming waarvoor het MER dient;
- keuze en motivering van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven, waaronder het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast;
- beschrijving van de uitgangssituatie van het milieu;
- beschrijving van de voorspelde effecten van de verschillende alternatieven;
- een vergelijkende beoordeling van de alternatieven tegen de achtergrond van normen en uitgangspunten van het milieubeleid.

De samenvatting dient voor een algemeen publiek als een zelfstandig stuk leesbaar en begrijpelijk te zijn en een goede afspiegeling te vormen van de inhoud van het MER.

Voor de overige presentatie beveelt de Commissie het volgende aan:

- het MER beknopt te houden;
- de alternatieven op kaart aan te geven en kaartmateriaal goed leesbaar te presenteren;
- eventuele afwijkingen van de richtlijnen te motiveren;
- achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzes onderbouwen) niet in het MER zelf te vermelden, maar in bijlagen op te nemen;
- een verklarende begrippenlijst (o.a. van golftermen), een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst in het MER op te nemen.

Bijlage I SAMENVATTING VAN HET ADVIES VAN DE COMMISSIE VOOR DE M.E.R.

Voor een terrein ten zuiden van de gemeente Dronten bestaat het voornemen om een geïntegreerde golf- en woonaccommodatie te realiseren.

Het terrein waarop het plan betrekking heeft beslaat een oppervlakte van ca. 137 ha, momenteel in gebruik als akkerbouwgrond en stortplaats voor aardappelsorteergrond. Daarnaast bestaat het terrein voor ca. 35 ha uit een voormalige vuilstortplaats. Op het planterrein zal een golfresidentie (ca. 62 ha) alsmede openbare golfbaan (ca. 50 ha) worden aangelegd. Daarnaast wordt voorzien in de bouw van centrale gebouwen en voorzieningen (ca. 16.5 ha) en een groenzone (ca. 8.5 ha).

Het doel van het advies van de Commissie is het geven van aanwijzingen voor de inhoud van het milieu-effectrapport (MER), meer in het bijzonder met betrekking tot de daarbij in beschouwing te nemen milieuaspecten. De belangrijkste onderdelen van dit advies zijn hierna samengevat in de vorm van een aantal punten waarin het MER ten behoeve van de besluitvorming aandacht zal moeten worden geschonken.

Doel, probleemstelling en besluitvorming (hoofdstuk 2)

Het doel van het voornemen moet concreet en duidelijk worden omschreven, uitgaande van een uitgewerkte probleemstelling, mede tegen de achtergrond van de maatschappelijke behoefte en het daarop gerichte overheidsbeleid.

Het MER dient een duidelijke omschrijving te geven van de ontwikkelingen die tot het voornemen hebben geleid.

In het MER zal aandacht moeten worden besteed aan de locatiekeuze.

Het MER dient een indruk te geven van de plaats die het aan te leggen golfterrein regionaal en landelijk gezien in zal nemen.

Te nemen en eerder genomen besluiten welke voorwaarden stellen of beperkingen opleggen aan het betreffende besluit waarvoor het MER wordt opgesteld, moeten worden vermeld.

Voorgenomen activiteit en alternatieven (hoofdstuk 3)

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moet aandacht worden besteed aan:

- het programma van eisen en te hanteren randvoorwaarden voor het in onderlinge samenhang functioneren van de golfresidentie, openbare golfbaan, centrale gebouwen en voorzieningen en de groenzone;

- de gebruiksvormen van het plangebied en de relatie met de gebruiksvormen van belendende landbouwpercelen;
- alternatieve locatiemogelijkheden binnen het plangebied;
- verantwoording voor het project met betrekking tot eigendom, inrichting en beheer;
- uitvoering en aanleg alsmede fasering, gebruik en beheer van de golfresidentie, openbare golfbaan, centrale gebouwen en voorzieningen alsmede de groenzone en de mogelijke varianten daarin;
- het meest milieu-vriendelijke alternatief, te omschrijven als de optimale combinatie van een milieu-vriendelijke inrichting, een milieu-vriendelijke uitvoering en beheer, alsook milieu-beschermende maatregelen ten gunste van de waterhuishouding en de ontwikkeling van natuurlijke en/of beplantingselementen;
- het nulalternatief als referentiesituatie.

Bestaande milieutoestand en milieu-gevolgen (hoofdstuk 4)

De bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkeling daarvan als de voorgenomen activiteit niet wordt ondernomen, dient te worden beschreven voor zover van belang voor de voorspelling van de milieugevolgen die verbonden zijn aan de voorgenomen activiteit en de alternatieven.

De beschrijving dient met name gericht te zijn op de volgende milieuaspecten, alsmede de daarvoor te verwachten effecten:

- grondgebruik
- bodem en water
- flora, vegetatie en fauna,
- landschap en cultuurhistorie.

Hierbij dient speciale aandacht gegeven te worden aan de landschapsecologische relaties binnen het plangebied en met het omliggende gebied

Vergelijking van de alternatieven (hoofdstuk 5)

De gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten met elkaar en met de autonome ontwikkeling van het milieu vergeleken worden. De normen en streefwaarden van het milieubeleid moeten hierbij worden betrokken.

Leemten in kennis en informatie en evaluatie achteraf (hoofdstuk 6)

In het MER moet worden aangegeven welke van de gevraagde informatie niet kan worden geleverd en waardoor dit wordt veroorzaakt. Ook de betekenis van deze

leemten voor de besluitvorming moet worden aangegeven.

Teneinde de voorspelde effecten met de daadwerkelijke optredende effecten te kunnen vergelijken dient het bevoegd gezag een evaluatieprogramma op te stellen.

Presentatie van het MER (hoofdstuk 7)

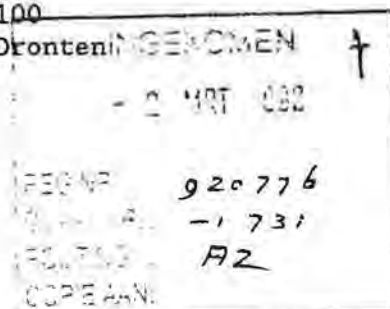
De milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten voor een breed publiek helder worden beschreven.

De samenvatting dient de belangrijkste elementen van het MER te presenteren.

Bijlage II ADVIES DIRECTEUR LANDBOUW, NATUUR EN OPENLUCHTRECREATIE

het College van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente
Dronten
Postbus 100
8250 AC Dronten

landbouw, natuurbeheer
en visserij

28 FEB. 1992

uw brief van
20-01-92

uw kenmerk
1926-AZ/wn

ons kenmerk
LNO 92893 JS/MT

datum

onderwerp
Richtlijnenadvies
mer "Golfresidentie"
te Dronten

doorkiesnummer

bijlagen

Naar aanleiding van de door u toegezonden startnotitie voor de mer-procedure inzake de aanleg van een golfcomplex met bijbehorende voorzieningen doe ik u hierbij mijn advies over de op te stellen richtlijnen toekomen.

De startnotitie laat een vrij goede beschrijving zien van wat wettelijk is voorgeschreven. Naar mijn mening ware evenwel aan de volgende aspecten, nog nadere aandacht te besteden.

Voorgenomen activiteit

Uitgangspunt bij de aanleg van waterpartijen is een gesloten grondbalans. De grond die vrijkomt zal worden gebruikt voor de aanleg van het noodzakelijke reliëf voor de beide golfbanen. Ik verzoek u aan te geven tot welke diepte de waterpartijen uitgegraven worden en tot welke (maximale) hoogte de betreffende grond wordt opgebracht.

Autonome ontwikkeling

Bij de autonome ontwikkeling wordt verwacht dat de vuilstortplaats in gebruik zal blijven als stortplaats voor aardappelsorteergrond. Op basis hiervan zullen de milieu-effecten worden beschreven. Ik ben van mening dat gelet op het Tweede Provinciale Afvalstoffenplan waarin deze lokatie niet voorkomt en de al reeds in gang gezette aanvraag voor een depot voor opslag van aardappelsorteergrond in de gemeente Dronten de autonome ontwikkeling geen rekening mag houden met het voortduren van de opslag van aardappelsorteergrond.

Beschrijving varianten en alternatieven

Bij de beschrijving van varianten en alternatieven ware expliciet aandacht te besteden aan mogelijkheden tot natuurontwikkeling.

Maerlant 1
Postadres
Postbus 1021
8200 BA Lelystad
Telefoon: 03200-90311
Fax: 03200-30342
Telex: 47467

26 feb. 1992

Gevolgen voor het milieu

Als gevolg van beregening, waarvoor gebruik wordt gemaakt van het oppervlaktewater uit de waterpartijen, kan in droge perioden peilverlaging optreden. Duidelijk moet zijn welke peilverlagingen en daardoor verlaging van de grondwaterstand kunnen optreden en wat de gevolgen daarvan in de omgeving zijn. In dit kader zou te overwegen zijn of een koppeling gelegd kan worden met de waterbehoefte van de fruitteelt- en akkerbouwbedrijven in dit gebied.

Het beheer van de greens, tees en fairways kenmerkt zich door intensieve bemaaiing en beperkte bemesting. Niet aangegeven is of daarbij ook bestrijdingsmiddelen, voor o.a. onkruiden en mogelijk bodemfauna, zullen worden ingezet. Bij de beschrijving van de milieu-effecten in hoofdstuk 5 wordt wel vermeld dat het gebruik van bemestings- en bestrijdingsmiddelen ten opzichte van de huidige situatie zal afnemen (zie ook volgende punt). Ik verzoek u dit aan de hand van cijfermateriaal beter te onderbouwen.

Uit het milieu-effectrapport zou naar voren moeten komen of en welke functie het gebied vervult voor wintergasten (ganzen, eenden en/of zwanen).

Leemten in kennis

Meer duidelijkheid ware te verschaffen over de resultaten van het recente bodem- en grondwateronderzoek, ter plaatse en in de directe omgeving van de vuilstortplaats.

Relevant Overheidsbeleid

Ik verzoek u bij de aanleg van de Golfresidentie Dronten ook de volgende beleidsnota's in de beschouwingen te betrekken:

- Meerjarenplan bosbouw
- Beleidsnota Openluchtrecreatie
- Landschapsbeleidsplan Oostelijk-Flevoland.

De Directeur Landbouw, Natuur
en Openluchtrecreatie,

drs. J.J. de Ruiter

Bijlage III ADVIES VAN DE INSPECTEUR VAN DE VOLKSGEZONDHEID VOOR DE HYGIËNE
VAN HET MILIEU VOOR OVERIJSEL EN FLEVOLAND

De inspectie milieuhygiëne heeft aangegeven geen gebruik te maken van de
mogelijkheid advies uit te brengen.

Bijlage IV LIJST MET INSPRAAKREACTIES

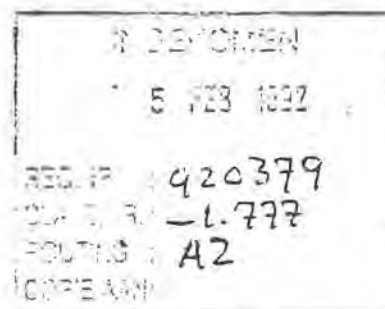
nr.	datum	persoon of instantie Cie, m.e.r.	datum van ontvangst plaats
1.	92-02-84	Gewestelijke Raad Landbouwschap voor Flevoland	Emmeloord, 92-02-14
2.	92-02-87	de heer Zevenbergen	Dronten, 92-02-14

Bijlage V

INSPRAAKREACTIES

Het College van B en W van Dronten
Postbus 100
8250 AC Dronten

datum 4 februari 1992
nummer JR/061/RK
uw schrijven
onderwerp Opmerkingen inzake startnotitie m.e.r.
Holding Golf Dronten

Geacht College,

De Gewestelijke Raad van het Landbouwschap voor Flevoland maakt hierbij gebruik van de gelegenheid opmerkingen te maken over de op te stellen richtlijnen inzake de m.e.r. voor het golfcomplex aan de Ansjovisweg te Dronten.

De Raad heeft geconstateerd dat het complex aan drie zijden begrensd wordt door landbouw- en fruitteeltbedrijven. Belendingsproblemen moeten daarom niet uitgesloten worden. Het gaat zowel om effecten van het golfcomplex op de aangrenzende agrarische bedrijven, als om effecten van de agrarische bedrijven op het golfcomplex, die vervolgens terugslaan op de agrarische bedrijven.

In dit verband vragen wij voldoende aandacht te besteden aan de volgende zaken:

- invloed van het golfcomplex op een optimale bedrijfsontwikkeling en bedrijfsuitoefening van aangrenzende land- en tuinbouwbedrijven. Daarbij aandacht voor zaken als aanpassen c.q. verscherpen hinderwetvergunningen, mogelijkheid voor vliegtuigspuiten, ventilatoren, gebruik pompen door fruittelers bij beregenen tegen nachtvorst, perioden van mestuitrijden, neventak intensieve veehouderij enz.
- effecten van het golfcomplex op de kwantitatieve en kwalitatieve watervoorziening van de agrarische bedrijven in de omgeving, m.n. van de fruitteeltbedrijven.
- invloed van de stortplaats op de kwaliteit van het oppervlaktewater i.v.m. de mogelijkheid van uittredend verontreinigd vocht op langere termijn, in het besef dat dit probleem zich ook kan voordoen als geen golfcomplex wordt gerealiseerd.

Wij vertrouwen dat onze opmerkingen in het m.e.r.-rapport voldoende aandacht krijgen.

Hoogachtend,
LANDBOUWSCHAP
Gewestelijke Raad voor Flevoland

J. Riedstra, secretaris

Telefonische reactie Dhr. Zevenbergen n.a.v. startnotitie mer.

Datum: 7 februari 1992.

De volgende opmerkingen zijn gemaakt:

1. Op blz. 3 van de startnotitie is aangegeven dat het erfpachtrecht zal worden opgeheven. Dit is niet juist. Dit moet worden gecorrigeerd.
2. De heer Zevenbergen vraagt waarom een toetsingsplan wordt gemaakt en waarom niet een artikel 11 procedure wordt gevolgd (zie blz. 21 startnotitie). Zie ook de uitspraak Haarlemmermeer, waarbij de Kroon het toetsingsplan heeft afgewezen. Daarbij moest ook een art. 11 procedure worden gevolgd.

Bijlage VI BRIEF RIJKSDIENST VOOR OUDHEIDKUNDIG BODEMONDERZOEK

TER KENNISNEMING

**Rijksdienst voor het
Oudheidkundig
Bodemonderzoek**

Kerkstraat 1
3811 CV Amersfoort
Telefoon 033-634233

ROB

dir. prof. dr. W.J.H. Willems

nummer
uw brief
onderwerp

51 Mz/K/mk
22.01.1992
MER Golfresidentie
Dronten -
Top. aanduiding:
kavels M37, M36, M35,
M34 en M33

Commissie voor de MER
Mevr. A.M. de Bruyn Prince
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Amersfoort, 13 FEB. 1992

Geachte mevrouw De Bruyn Prince,

In antwoord op Uw bovengenoemde brief, kenmerk U117-92/ab/396-9/21.8 deel ik U mee dat in het recente verleden aan de oostzijde van de kavels M36 en M37 in de sloottaluds resten van bewoning uit het Laat-Neolithicum (Veluwe Klokbekeercultuur) zijn aangetroffen. Deze blijken samen te hangen met een, thans (onder meer met afval van de bewoning?) opgevulde stroom die is waargenomen aan de oostzijde van kavel M37. In hoeverre afval en bewoningsresten gespaard zijn gebleven voor de erosie die vermoedelijk reeds in de Vroege Bronstijd is opgetreden valt niet met zekerheid te zeggen. Mocht deze erosie de overblijfselen geheel of gedeeltelijk hebben gespaard dan is er sprake van een in Nederland zeer zeldzame situatie. In de Flevopolder is voorlopig alleen ten oosten van Schokland (P14) een dergelijke (ingevolge de Monumentenwet beschermde) situatie bekend.

Om die reden is het van belang dat, alvorens ter plaatse plannen worden gemaakt die grondwerkzaamheden inhouden, eerst met zekerheid wordt vastgesteld of, in hoeverre en in welke omvang zich op de genoemde kavels nog sporen van bewoning in de grond bevinden en of deze in aanmerking komen voor blijvend behoud met het oog op toekomstig wetenschappelijk onderzoek. Een aanvullend archeologisch onderzoek (AAO) is het middel dat op die vraag antwoord kan geven. De ROB is desgevraagd bereid een offerte te laten opstellen voor een dergelijk AAO en de uitvoering ervan te begeleiden.

blad
nummer
datum

2
51 Mz/K/mk
13 FEB. 1992

De directeur,
namens deze,
het hoofd van de afdeling
Beschrijving en Monumentenzorg,

drs. P.H.J. Klok.

Bijlage: kavelkaart omgeving Biddingringweg

1. Gewestelijke raad voor het Landbouwschap

De gewestelijke raad voor het landbouwschap verzoekt in het MER voldoende aandacht te besteden aan de effecten van het initiatief op de aangrenzende agrarische bedrijven, alsmede de bedrijven gelegen op de geplande locatie van het initiatief. De aandacht gaat hierbij uit naar bedrijfsuitoefening, bedrijfsontwikkeling, en de kwalitatieve en kwantitatieve watervoorziening.

reactie

In paragraaf 7.2 van de richtlijnen wordt ingegaan op de aandacht die in het MER besteed dient te worden aan de effecten van het initiatief met betrekking tot de bedrijfsuitoefening en de bedrijfsontwikkeling.

In paragraaf 7.3 wordt ingegaan op de aandacht die besteed dient te worden aan de effecten met betrekking tot bodem en grondwater.

Met de in genoemde paragrafen gestelde richtlijnen wordt geacht voldoende aandacht in het MER te krijgen voor de door de gewestelijke raad van het landbouwschap genoemde aspecten.

2. Reactie dhr. Zevenbergen

De door dhr. Zevenbergen gemaakte opmerkingen hebben niet direkt betrekking op het MER maar op een eventueel op te stellen toetsingsplan in het kader van de bestemmingsplanprocedure.

reactie

Gezien de aard van de opmerkingen van dhr. Zevenbergen heeft dit aspect niet direkt betrekking op het MER. In het MER zal hieraan dan ook geen verdere aandacht worden besteed.

Ter reactie heeft de gemeente Dronten per brief van 3 maart 1992 schriftelijk gereageerd op de opmerkingen van dhr. Zevenbergen.